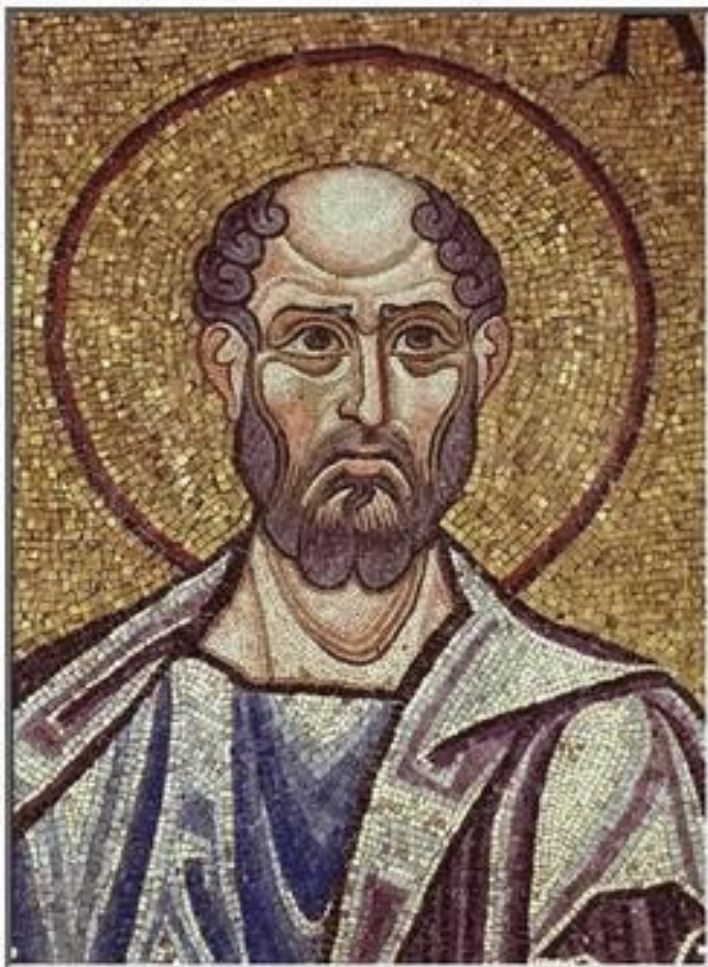


Mai
2022

Profetul Obadia

Increde-te în Domnul care își
aduce Împărăția pe pământ și
fii gata să îți ajuți semenii!



Profetul Obadia

**Încrede-te în Domnul care își construiește împărăția pe pământ și fi
gata să îți ajuți semenii!**

Ghid de studiu al Bisericii Sfânta Treime București

Mai 2022

Petrică Morariu

PARTEA 1. PREZENTAREA CĂRȚII OBADIA

INTRODUCERE ȘI TITLUL CĂRȚII

Luptele și cearta dintre frații gemeni, Esau și Iacov (Geneza 27) au dus la dușmănie națională între popoarele lor (Edomiții și Israeliții). La vreme de nevoie, când dușmanii băteau la porțile Ierusalimului, Edomiții au venit în ajutorul dușmanului. Din cauza refuzului lor de a sluji ca păzitori ai fratelui lor, Edomiții aveau să dispară într-o zi în viitor. Obadia, un profet necunoscut, descrie modul în care Edomul va fi nimicit cu desăvârșire pentru totdeauna (v. 10). Poporul lui Dumnezeu va fi reabilitat și Dumnezeu va fi recunoscut ca Judecător peste tot pământul. Numele evreiesc *Obadiah* înseamnă „*Slujitorul lui Iehova*” sau „*Închinătorul lui Iehova*” (*obed* sau *obad* înseamnă „slujitor” sau „rob”, iar *Iah* ori *Yah*, vine de la Yahweh sau Iehova, numele lui Dumnezeu în VT).

AUTORUL, DATA ȘI CONTEXTUL NARAȚIUNI

Obadia a fost un profet necunoscut și neînsemnat care a trăit probabil în Regatul de Sud al lui Iuda. Nu se știe nimic despre orașul natal sau despre familia lui și nu este probabil să fi ieșit din linia regală sau preoțească, pentru că tatăl lui nu este menționat.

Obadia nu menționează nici un rege, astfel că versetele 10-14 oferă singurul punct istoric de referință care să ajute la determinarea datei și a cadrului istoric al cărții. Punctul de vedere traditional este că Obadia se referă la invazia lui Iuda de către Babilonieni în anul 586 B. C. Psalmistul afirmă că Edomiții au încurajat pe Babilonieni să radă Ierusalimul din temelii (Psalm 137: 7), dar nu există nici o dovadă că Edomiții au intrat efectiv în Ierusalim în acel moment sau că au încercat să-i oprească pe evrei să scape. Alți cercetători ai Vechiului Testament cred că Obadia se referă la o invazie anterioară a Ierusalimului de către Filistenii și Arabii, în care Edomul a ajutat pe invadatori și s-a eliberat de sub controlul lui Iuda (2 Cronici 21:8-10, 16-17). Aceasta ar fi fost în timpul domniei regelui Ioram (853-841 B. C.), care luase de nevastă pe una din fetele lui Ahab și a condus pe Iuda la păcat. Dumnezeu a permis invadarea țării și jefuirea Ierusalimului ca o pedeapsă pentru neascultarea lui Ioram.

Se prea poate ca această carte să fie cea mai veche dintre toate cărțile profetice, iar Obadia să fie unul dintre precursorii activității profetice din Israel.

TEMA ȘI SCOPUL CĂRȚII

Tema majoră a lui Obadia este o declarație despre pedeapsa care va veni peste Edom din cauza aroganței și cruzimii lui față de Iuda. Tema secundară este restaurarea viitoare a Israelului și credințioșia lui Iehova față de promisiunile legământului Său. Dreptatea lui Dumnezeu va birui în cele din urmă.

Hristos este văzut în Obadia ca Judecătorul națiunilor (15-16), Salvatorul lui Israel (17-20), și Cel care are Împărăția (21).

Obadia este cartea profetică cea mai greu de datat (840 B. C. sau 586 B. C.). Dacă data este 840 B. C., atunci cartea Obadia este cea mai timpurie dintre cărțile profetice. Dovezile biblice indică faptul că profeții Ioel, Amos și Ieremia au folosit cartea Obadia. (vezi Obadia 1: 1, Ioel 3: 19 și Amos 1: 12 sau Obadia 1:1 și Ieremia 49:14). Obadia oferă unul din cele mai clare exemple biblice de mândrie care merge înaintea căderii (Proverbe 16:18).

PARTEA 2. STUDIU BIBLIC

26 Mai, Obadia 1, Domnul Își va aduce Împărăția peste tot, 1:21

Dintre toate conflictele umane, cele mai dureroase și greu de rezolvat sunt cele dintre rudele de sânge. Dar, dacă disputele de familie sunt dureroase și tragice, disputele naționale sunt și mai grave. Multe popoare au trecut prin propriile lor războaie civile, unde frații se luptă cu frații de aceeași limbă și istorie, fratele luptând cu proprii frați, pentru cauze în care nu au aceeași poziție. Uneori, lupta este îndreptățită, alteori, nu. De exemplu, au fost războaie civile pentru schimbarea regimului politic (războiul civil din Spania, 1936-1939, sau din Rusia țaristă, 1917-1922, când s-a format Uniunea Sovietică), alteori pentru drepturile omului și eliberarea din sclavie (războiul civil din USA, 1861-1865). O luptă asemănătoare este și războiul actual din Ucraina, une deși sunt două state diferite implicate, rușii și ucrainenii sunt două popoare intens înrudite, iar lupta duce la drame mari între familiile care se găsesc împărțite, ades, de o parte și de alta.

În ce privește poporul Israel și poporul edomit, ele au început cu Iacov și Esau, doi frați gemeni, care s-au luptat pentru întâietate chiar din pântecul mamei lor (Geneza 25). Din nefericire, părinții au fost părtinitori, Isaac favorizându-l pe Esau, iar Rebeca pe Iacov. Dumnezeu l-a ales pe Iacov, fiul mai tânăr, pentru a primi binecuvântarea cuprinsă în legământul cu Avraam (Romani 9:10-12), dar Iacov și Rebeca au decis să obțină această binecuvântare prin uneltiri în loc să se încreadă în Dumnezeu (Geneza 27). Când Esau a aflat că Iacov i-a furat binecuvântarea, a hotărât ca după moartea tatălui lor să-l omoare pe Iacov. Acest lucru a făcut ca Iacov să plece de acasă, în Mesopotamia la rudele mamei sale pentru a-și găsi o soție acolo. Douăzeci de ani mai târziu, cei doi frați au experimentat un scurt timp de împăcare (Geneza 32), și amândoi au participat la înmormântarea lui Isaac (Geneza 35), dar dușmănia dintre ei nu a încetat niciodată. Esau a întemeiat națiunea Edom, iar urmașii lui au continuat învrăjbirea pe care tatăl lor o începuse cu mulți ani în urmă împotriva lui Iacov (Israel). În ce-i privește pe evrei, Legea lui Moise le poruncea să-i trateze pe edomiți ca pe frați: „Să nu urăști pe edomit, căci este fratele tău” (Deuteronom 23:7). În ciuda acestui fapt, edomiții au întreținut dușmănia străveche împotriva lui Israel și foloseau orice ocazie pentru a o arăta.

În această carte scurtă, profetul Obadia a rostit trei mesaje din partea lui Dumnezeu introduse cu expresia „proorocia lui Obadia” (1). Scriptura afirmă că „Domnul Dumnezeu nu face nimic fără să-și descopere taina Sa slujitorilor Săi prooroci” (Amos 3:7). Obadia a scris proorocia (alte traduceri spun viziunea), astfel încât să poată fi împărțită altora și, în cele din urmă, să devină parte a Sfintei Scripturi. Profeția lui Obadia are de a face cu pedepsirea Edomului pentru felul în care și-a atacat permanent poporul frate Israel, și i-a dorit distrugerea. Uneori, prin atacurile edomite, Dumnezeu însuși l-a muștrat pe Israel, dar în toate aceste războaie, Edomul a țintit spre altceva, spre distrugerea totală a poporului lui Dumnezeu, ca să fie șters de pe hartă și din istorie (10-15). Dumnezeu îi ceartă pe edomiți în profeta lui Obadia pentru această dorință, și arată că planurile Sale cu Israel sunt veșnice, pentru că de aici vine Hristosul – Mesia, mântuitorul întregii lumi, și de aici pornește Împărăția lui Dumnezeu pe pământ (17, 21).

Profeția lui Obadia este foarte actuală pentru că Dumnezeu nu și-a schimbat obiectivele, și toate planurile lui din istorie continuă să se împlinescă cu exactitate, aducând tot mai aproape a doua venire a Mântuitorului. Dumnezeu va smeri popoarele care se ridică spre nimicirea lui Israel, și spre respingerea împărăției lui Hristos. Această profetație este și pentru astăzi și va ține până Anti-hrist va fi nimicir la venirea lui Hristos a doua oară.

DUMNEZEU ESTE CEL CE CONDUCE SOARTA POPOARELOR (1)

Profeția începe cu anunțarea unei solii speciale, prin care Domnul vestește căderea țării Edom. Aceasta ne aduce aminte de profeta lui Mica din 2 Cronici 18:18-24, împotriva profetului fals Zedechia și împotriva împăratului Ahab. Domnul trimite un duh, o solie de luptă către împărații lumii, și ei se adună să facă voia lui Dumnezeu. Pe timpul lui Mica, Ahab a fost înșelat să creadă că

poate merge la război și să iasă învingător, dar a acționat cu mândrie, și de fapt, Dumnezeu l-a pedepsit pentru necredințioșia și idolatria sa.

Aici, în cartea lui Obadia, o solie spirituală merge în inimile vecinilor țării Edom și îi adună la luptă. Dumnezeu anunță că proprii aliați ai Edomului se vor întoarce împotriva sa. Obadia 1 :7 spune: „*Toți cei uniți cu tine te-au izgonit înapoi până la hotar*”. Dumnezeu stăpânește peste împărății și națiuni (2 Cronici 20: 6 ; Daniel 5 :21), El este pe scaunul de domnie al Universului și duce la îndeplinire voia Sa perfectă.

Faptul că știm că Domnul stăpânește peste toate lucrurile ar trebui să ne încurajeze pe noi poporul Lui, în timp ce urmărim evenimentele lumii, și să ne facă să ne întristăm pentru decăderea oamenilor și a națiunilor. Astfel, suntem invitați să adoptăm două atitudini importante, încrederea și mărturia slujitoare.

Mai întâi, trebuie să ne încredem în dreptatea și planurile veșnice ale Domnului. El lucrează în permanență la lărgirea Împărăției sale și la pregătirea revenirii lui Hristos. Noi trebuie să înțelegem pozitiv istoria și să ne așezăm toată nădejdea în victoria lui Dumnezeu. Noi suntem poporul lui care așteaptă victoria Împărăției lui.

În al doilea rând, trebuie să fim prezenți și atenți la propria noastră participare la istorie, ca să apărăm valorile lui Dumnezeu, cum sunt bunătatea, ajutorarea, mila, îndurarea, apărarea drepturilor la demnitate și viață. Suveranitatea lui Dumnezeu nu este o scuză pentru credințioși să fie indiferenți la răul care este în lume și nici o încurajare să dormiteze nepăsători și să nu facă nimic. Căile Domnului sunt ascunse și tainice și uneori ne întrebăm de ce permite El să se întâmple anumite lucruri, dar trebuie totuși să ne rugăm „*Facă-se voia Ta*” (Matei 6 :10), și apoi să fim gata să ne supunem la tot ce ne spune El să facem. Mărturia creștinului trebuie să fie una frumoasă și în favoarea apărării demnității umane și gata de slujire. Aceasta este și situația în prezent când refugiații din Ucraina trebuie ajutați umanitar în toate privințele, cu drag și cu îndurare creștină, gata să vestim și evanghelia, în același timp.

DUMNEZEU PEDEPȘTE PE CEI MÂNDRI CARE SE LUPTĂ CU PLANURILE SALE (2-16)

Mesajul către Edom are două părți principale. În prima parte profetul declară că Dumnezeu va lua orice lucru cu care se lăuda Edomul și pe care se baza pentru siguranța lui (2-9). În a doua parte Obadia explică motivele pentru care Dumnezeu va judeca Edomul și numește patru moduri în care edomiții păcătuiseră împotriva lui Iuda și împotriva lui Dumnezeu (10-16).

Judecata divină asupra trufiei (2-9).

Ce fel de judecată a promis Dumnezeu că va trimite împotriva Edomului? Pentru început El a spus că le va doborî mândria (2-4). Edomul era o națiune mândră care se considera inexpugnabilă și invulnerabilă pentru că locuia în „*crăpăturile stâncilor*” (3), adică într-un ținut muntos cu stânci înalte și văi înguste, care ar descuraja atacul oricărui invadator. Locuințele oamenilor erau și ele săpate în stâncă, părând cuiburi de vulturi (4), iar ei priveau din înălțime cu dispreț la neamurile din jurul lor. Edomiții se considerau un popor grozav, puternic, dar Dumnezeu a spus că îi va face mici și neînsemnați. „*Mândria merge înaintea pieirii și trufia merge înaintea căderii*” (Prov. 16 :18).

Profetul a mai spus despre comorile lor că vor fi jefuite (5-6). Situat pe mai multe rute comerciale majore Edomul putea aduna bogățiile altor națiuni. Mai mult, din munții lor puteau extrage cupru și alte minerale. Din cauza izolării lor, nu trebuiau să-și facă griji să încheie tratate cu națiunile mai mari sau să ajute la finanțarea războaielor costisitoare. Dar avuția lor nu va mai fi. Spre deosebire de hoții obișnuiți, jefuitorii lor vor lua tot ce vor putea găsi și spre deosebire de culegătorii de vie, jefuitorii nu vor lăsa nimic în urma lor. Acesta va fi sfârșitul Edomului și al bogăției cu care el se lăuda.

În al treilea rând, Domnul va lucra astfel încât alianțele lor să fie rupte (7). Deși erau protejați de înălțimile lor semețe, edomiții erau suficient de deștepți ca să știe că aveau nevoie de prieteni care să îi ajute împotriva marilor imperii ce amenințau națiunile mai mici din Răsărit. Edomul dorea de asemenea ca aliații lor să-i ajute în dușmănia lor veche față de Israel (vezi Psalmul 83 :5-8). Dumnezeu îi va schimba pe acești prieteni în dușmani, iar aceia care mâncau din pâinea Edomului și

au făcut tratate de pace cu ei, vor rupe acele legăminte. În timp ce pretindeau că sunt prieteni, aliații lor se vor transforma în trădători care întind curse și vor lua pe Edom prin surprindere.

Națiunile, care se laudă astăzi cu alianțele lor politice și cu formidabila lor putere militară, ar trebui să țină seama de ce i s-a întâmplat Edomului cu mult timp în urmă, căci această mândră națiune nu mai există. În jurul anului 300 B. C., arabii nabateeni i-au alungat pe edomiți și au cucerit capitala lor Petra. Mai târziu, în anul 105 A. D., Romanii au luat Petra, dar declinul rutelor caravanelor a dus în cele din urmă la dispariția națiunii Edom.

Dumnezeu de asemenea a avertizat că înțelepciunea Edomului va fi distrusă (8). Popoarele din Orient, „fiii Răsăritului”, erau cunoscute pentru înțelepciunea lor (1Împărați 4: 30) și aici sunt incluși și edomiții. Prietenul lui Iov, Elifaz din Teman venea din Edom, pentru că acolo era cetatea Teman (Iov 2: 11). Fără înțelepciune, conducătorii Edomului nu puteau lua deciziile corecte, iar rezultatul a fost confuzie. Obadia anunță că armata Edomului va fi înfrântă (9). Fără înțelepciune liderii militari nu vor ști cum să comande trupele și oamenii lor viteji vor fi înfrânți. Acest lucru s-ar putea să se fi întâmplat când Babilonienii au cucerit Ierusalimul sau atunci când arabii nabateeni au invadat Edomul și au ocupat cetățile lor, alungându-i pe edomiți în Sudul Palestinei. Grecii și Romanii i-au numit pe edomiți „idumeeni” (Marcu 3: 8), și din aceștia provine Irod cel Mare.

Judecata excesului, a bucuriei vinovate, a cruzimii voluntare, și a mândriei (10-16).

După ce a anunțat ce avea de gând să facă Dumnezeu Edomului, Obadia a continuat cu motivarea judecății divine asupra acestei națiuni. Edomiții erau vinovați de cel puțin patru păcate respingătoare.

Primul dintre aceste păcate a fost violența nejustificată împotriva fraților lor Iudei și nepăsarea (10-11). Când strămoșul lor Esau a descoperit că a fost lipsit de binecuvântarea tatălui său Isaac, el a hotărât să-lucidă pe fratele său Iacov (Geneza 27: 41), iar această atitudine răzbunătoare a fost transmisă și urmașilor săi. Dacă i-ați fi întrebat „Sunteți voi păzitorii fratelui vostru?”, ei și-ar fi răspuns, „Nu! Noi suntem ucigașii fratelui nostru!” În loc să-I ajute pe frații lor în situația grea în care erau, edomiții au stat deoparte și priveau pe soldații Romani cum aruncau zarurile asupra Ierusalimului cu privire la pradă, inclusiv pe evreii prizonieri care aveau să devină sclavi. Edomiții s-au comportat la fel ca inamicul, în loc să se comporte ca frați de sânge ai evreilor.

Al doilea păcat a fost bucuria vinovată față de nenorocirea venită asupra Israelului. Nu numai că edomiții au ignorat situația nenorocită a evreilor, dar s-au și bucurat de ceea ce le făceau dușmanii (12). Pentru evrei, aceasta a fost o zi de distrugere și nenorocire, dar pentru edomiți a fost o zi de desfătare și bucurie. Dumnezeu i-a pedepsit pe evrei, într-adevăr, dar a trimis judecata sa asupra Edomului la vremea potrivită, pentru satisfacția sa vinovată (Proverbe 24: 17-18).

Al treilea mare păcat al Edomului a fost să ajute inamicul să-i atace pe Evrei (13-14). Era destul de rău pentru edomiți să nu facă nimic să ajute pe frații lor și să stea și să se bucure de nenorocirea lor, dar când au dat ajutor inamicului, asta a dus vechea lor dispută de familie prea departe. Edomiții au intrat în cetatea Ierusalimului și au participat la împărțirea prăzii, jefuindu-și astfel frații de bogății. Mai mult, ei au stat la răspântii, gata să prindă pe fugarii care încercau să scape și i-au predat inamicului.

Ca popor al lui Dumnezeu, creștinii trebuie să își iubească vrăjmașii, pe cei ce îi prigonesc (Matei 5: 44-48). De asemenea, nu trebuie să ne bucurăm, atunci când cei învinși suferă, chiar dacă este pe drept. La fel, nu trebuie să ne unim cu cei ce ajută la distrugere și nimicire, ci cu cei care ajută la vindecare, la adăpostire. În al doilea război mondial, mulți localnici au văzut prigoana împotriva evreilor, și s-au unit cu forțele politice de tip naționalist, lovind în evrei. S-au bucurat să le jefuiască averile. Foarte puțini au îndrăznit să fie dreپți, sau să se implice în izbăvirea lor. O asemenea atitudine de participare la jaf și ucidere, de bunăvoie și prin nedreptate, este abominabilă.

Al patrulea păcat al Edomului a fost ignorarea mâniei iminente a lui Dumnezeu (15-16). „Ziua Domnului este aproape pentru toate neamurile” (15) și Edom era unul din ele. Edomul însă era foarte mândru și nu-i păsa de ceea ce Dumnezeu putea să le facă. „Ziua Domnului” este o expresie care descrie vremea în care Dumnezeu va turna mânia Lui asupra lumii nelegiuite, va judeca națiunile și atunci va așeza Împărăția Sa, împlinind promisiunile făcute lui Israel. Totuși, expresia a fost folosită

și pentru a descrie nenorocirile rânduite de Dumnezeu și trimise pentru a pedepsi oamenii în orice vreme, iar aceste judecăți au fost anticipări ale „zilei Domnului” la nivelul întregii lumi.

În Matei 7:12 citim „*Tot ce voți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel; căci în aceasta este cuprinsă Legea și Proorocii*”. Noi numim această afirmație „Regula de aur” și ea subliniază o abordare pozitivă a relațiilor personale. Dar Obadia versetul 15 prezintă abordarea negativă: „*Cum ai făcut, așa și se va face; faptele tale se vor întoarce asupra capului tău*”. Sau, cum Pavel spune în Galateni 6: 7 „*Nu vă înșelați: Dumnezeu nu se lasă să fie batjocorit. Ce seamănă omul, aceea va și secera*”.

Oricât de descurajatoare ar fi ziua pentru poporul Domnului, există în cer în Dumnezeu drept care plătește păcătoșilor cu aceeași monedă: ceea ce au făcut ei altora li se va face și lor în cele din urmă. Dacă Faraon a poruncit ca toți copiii de parte bărbătească ai evreilor să fie înecați, Dumnezeu a înecat armata egipteană (Exod 1; 14:26-31). Oamenii care au mințit cu privire la Daniel pentru a-l putea arunca în groapa cu lei, au fost aruncați ei înșiși la lei (Daniel 6). Într-adevăr, Domnul Dumnezeu este Atotputernic și toate judecățile Lui sunt adevărate și drepte (Apocalipsa 16:7).

DUMNEZEU ÎȘI IZBĂVEȘTE POPORUL ȘI ÎȘI AȘEAZĂ ÎMPĂRĂȚIA (17-21)

Obadia se întoarce spre poporul său, spre Iuda, și anunță trei mari promisiuni divine, în care vedem că Dumnezeu este hotărât să își ducă la îndeplinire planurile de mântuire a omenirii prin poporul său Israel și prin Mesia.

Dumnezeu va izbăvi pe Israel (17-18).

Dumnezeu a izbăvit pe poporul Său din robia babiloniană, și El îi va izbăvi din nou în zilele din urmă și va așeza Împărăția Lui. Muntele Sionului va fi sfânt și orice necurăție va fi îndepărtată. Casa lui Iacov (Regatul de Sud) și Casa lui Iosif (Regatul de Nord) vor fi unite într-o singură națiune și vor intra în Împărăția mesianică, în moștenirea promisă lor.

Dumnezeu va înfrânge pe toți dușmanii lui Israel (19-20).

Israel va stăpâni ținuturile locuite altădată de edomiți, filistenii și samaritenii. Evreii s-au luptat să-și capete moștenirea de secole, dar alte puteri le-au stat în cale. Ei vor intra în stăpânirea moștenirii lor fără ajutorul niciunei alte națiuni, ci numai prin ajutorul Domnului Dumnezeului lor. Israel s-a întors în țara lor, în necredință, și națiunea a fost înființată în anul 1948. Totuși, într-o zi ei îl vor vedea pe Mesia al lor și vor crede în El, iar națiunea „se va naște într-o zi” (Isaia 66: 8; Zaharia 12:10-13).

Dumnezeu își va așeza în final Împărăția (21).

Domnul va domni pe Muntele Sionului, unde se va afla templul Său și „toate neamurile se vor îngrămădi spre el” (Isaia 2:2). Este interesant de observat că Regele Mesia va avea pe cei răscumpărați alături, în domnia Lui peste națiuni (apostolii Săi - Matei 19:27-30 și aceia care sunt credincioși Domnului Isus astăzi-Matei 24 :42-51; 25 :14-30).

Toți copiii lui Dumnezeu așteaptă cu nerăbdare ziua când „*Împărăția acestei lumi va trece în mâinile Domnului nostru și ale Hristosului Său. Și El va împărăți în vecii vecilor*” (Apocalipsa 11: 15). Atunci orice genunchi se va pleca și orice limbă va mărturisi că Isus Hristos este Domnul (Filipeni 2 :11). Între timp, poporul lui Dumnezeu trebuie să facă tot ce poate pentru a transmite Evanghelia la miliardele de oameni care nu au avut oportunitatea să audă despre Numele Domnului Isus și să-i învețe să se încreadă în El și să fie mântuiți. Când marea și cumplita zi a Domnului va veni, națiunile lumii vor fi judecate pentru modul în care s-au tratat unele pe altele și pe Israel. Până când ziua aceea va veni, Biserica lui Dumnezeu trebuie să continue să se roage „*Facă-se voia Ta*” și să asculte de porunca Lui de a duce Evanghelia întregii lumi.

APLICATII:

Când urmărim evenimentele din jurul nostru (pandemie, război, etc.), cum trebuie să trăiască creștinii știind că Dumnezeu este Suveranul Universului?

.....

Cartea Obadia vorbește și despre dreptatea lui Dumnezeu și despre îndurarea Lui. Cum și-a manifestat El dreptatea și îndurarea față de Edom și față de Israel?

.....

Scriptura ne învață să iubim pe vrăjmașii noștri. Cum poate un credincios să arate practic dragostea față de vrăjmașii lui, mai ales atunci când aceștia sunt dintre persoanele cele mai apropiate?

.....

Care sunt cele patru păcate majore ale Edomului de care să ne ferim atunci când vedem că vine nenorocire peste cineva?

.....

Pentru că ziua Domnului, ziua judecării pentru toate neamurile este aproape, care este responsabilitatea credincioșilor față de lumea nemântuită, care nu știe despre Domnul Isus?

.....

